

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum II. Decretalium, Per Triginta Titulos Distributum, In Quo Agitur
De Judiciis, Foro Competenti, Libelli Oblatione, Mutuis petitionibus, ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. IV. An reconventioni locus sit in causis executivis, & Summariis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73001](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73001)

testament. 3. quia subrogatum sapit naturam subrogati, L. si eum, §. qui injuriarum, ff. si quis cautionibus; ergo sicut coram Judice à quo, sic coram Judice ad quem, erit locus reconventionis; 4. appellatio reducit causam ad eum statum, in quo fuit tempore litis contestatæ; c. per tuas, de appellat. & L. ita demum. 10. ff. de Procurat. sed lite contestatâ in causa principali, usque ad iudicii exitum, reconventio habet locum; ergo etiam coram Judice ad quem, seu appellationis.

§71.

Resp. ad. 1. omnino concedi, locum esse reconventioni etiam coram Judice ordinario, si hic etiam sit competens & capax respectu causæ reconventionalis; sed negari sequelam exinde factam ad Iudicem appellationis; nam iste non Iudex competens respectu aliarum causarum, quam de quibus ad eum provocatum est; c. Pastoralis, de offic. delegati; cum igitur causa reconventionalis coram Iudice primæ instantiæ non sit mota, Iudex appellationis de illa non est competens, atque adeo de illa cognoscere non potest. Ad. 2. Resp. cum distinctione, & concedo, quod Iudex appellationis succedat in locum Iudicis ordinarii, seu Iudicis à quo, quoad merita causæ, ac ea, quæ in prima instantia sunt deducta; non autem, quoad reliqua; at causâ reconventionis ponitur non deducta in prima instantia; ergo. Idem est de Iudice subrogato alteri, ut scilicet possit de illis cognoscere, quæ deducta sunt in instantia Iudicis, cui subrogatus est; ex quo habetur responsio ad. 3. Ad. 4. Resp. verum esse, quod appellatio, quoad ea, quæ deducta sunt in iudicium primæ instantiæ, reducat causam ad eum statum, in quo fuit tempore litis contestatæ; non autem quoad alia, quæ deducta non sunt in iudicium primæ instantiæ; hinc datâ min. dist. conseq. ergo reconventio etiam coram Iudice appellationis usque ad iudicii exitum habet locum, quoad ea, quæ deducta sunt in iudicium primæ instantiæ, C. quoad alia, N. conseq. Qui enim causam reconventionis lite contestatâ potuit deducere

in iudicium primæ instantiæ, & non duxit, imputare sibi debet eventum, quod ad hoc non admittatur à Iudice appellationis; cum potestas ejus non extendat se, nisi ad ea, de quibus Iudex à quo sententiam tulit, à qua est appellatum; nec enim munus ejus aliud est, quam approbare, vel reprobare iudicatum à Iudice inferiore, si hic bene, vel male iudicavit; non autem pronuntiare super alio, de quo nihil pronuntiavit inferior propterea, quod coram se nihil de re illa productum sit.

Neque argumentum bene sumitur à Iudice delegato ad Iudicem appellationis in materia reconventionis. Nam licet jurisdictio delegata sit stricti juris, quoad ea, quæ ex mandato delegantis veniunt; secus tamen est quoad ea, quæ ex legis dispositione. Hinc est, quod Iudex delegatus legitimas exceptiones, & alia, quæ ipso jure veniunt, admittere teneatur, etiam si id expressum non sit, c. ex parte 13. c. prudentiam, §. sexta, de offic. delegati. Unde cum reconventio propter prorogationem à jure inductam admittatur, etiam coram delegato habet locum: at jurisdictio Iudicis ad quem, seu appellationis, dispositione juris ad ea solum porrigitur, de quibus egit inferior per sententiam, à qua appellatum est; ergo.

§. IV.

An reconventioni locus sit in causis executivis, & Summariis?

Quid sint causæ Summarie, seu, quæ iudicio summario tractari debent? constat ex dict. à n. 14. Causæ porro executivæ dicuntur, quæ paratam debent habere executionem; quo posito Pirhing, h. t. n. 16. §. Quarto, respondet, in causis executivis non admitti reconventionem quoad hoc, ut pari passu ambulet cum causa conventionis, & simul tractetur; bene tamen quoad effectum prorogationis jurisdictionis, ut postea de causa reconventionis cognoscatur coram eodem iudice.

Berlichius apud Haunold. tom. 5. de Jur. re, & Just. tr. 3. n. 371. ad utramque propositam quæstionem respondet affirmative.

mativè ; probatione desumpta ex Clem. i. de verb. signific. ubi, postquam dicitur : Verum, quia juxta petitionis formam pronuntiatio sequi debet pro parte agentis, & etiam Rei, si quid petere voluerit, est ipso litis exordio petitio facienda, sive scriptis, sive verbo, &c. statim subjungitur : quæ omnia, etiam in illis casibus, in quibus per aliam constitutionem nostram, vel aliàs procedi potest simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura judicii volumus observari.

575. Deinde, si dato casu non esset locus reconventioni, esset ex eo, quod causæ executivæ paratam habeant executionem ; & Summaria celeritatem desiderent, consequenter excludant reconventiones, utpote morosas, & noxias executioni paratæ, ac expeditioni celeræ ; sed hoc non obstat : nam causa damni infecti est Summaria, per L. i. ff. de damno infecto, ibi : cum res damni infecti celeritatem desideret ; sed hoc non obstante in causa damni infecti admittitur reconventio ; quia, cum, ut habetur L. 35. §. 2. ff. de Procuratoribus. Procurator Actoris debeat Actorem defendere, dicitur in L. cit. si stipulatione legatorum, vel damni infecti velit caveri, debet absentem (intellige Actorem) incompetenti Tribunali, & eadem Provincia.

576. Dices : in causa depositi non admittitur reconventio ; ergo nec in causis executivis. Ant. prob. ex L. penult. C. Depositum, ibi : Si quis vel pecunias, vel res quasdam, per depositionis acceperit titulum, eas, volenti ei, qui deposuit, reddere, illico modis omnibus compellatur, nullamque compensationem, vel deductionem, vel doli exceptionem opponat, quasi & ipse quasdam contra eum, qui deposuit, actiones personales, vel in rem, vel hypothecariam prætendens ; cum non sibi hoc modo depositum acceperit, ut non concessa ei retentio generetur : & contractus, qui ex bona fide oritur, ad perfidiam retrahatur. Resp. dato antecedit, propter claram legem jam relatam, nisi ex utraque parte aliquid fuerit depositum ; N. consequ. nam pro isto contractu, seu causa depositi stat clarum privilegium, expressum dicta lege penult. quale non habetur jure expres-

sum pro causis executivis ; & Summaris.

Dixi : nisi ex utraque parte aliquid sit depositum. Nam tali casu locus est reconventioni, sic tamen, ut, quamvis statim restitui debeat depositum, hæc restitutio prius fiat illi, qui prior petiit, ut dicitur cit. L. penult. §. Sed etsi, ibi : sed etsi ex utraque parte aliquid fuerit depositum, nec in hoc casu compensationis præpedito oriatur : sed deposita quidem res, vel pecunia, ab utraque parte quam celeberrimè, sine aliquo obstaculo, restituantur, ei videlicet primum, qui primus hoc voluerit, & postea legitime actiones integre quoque ei reserventur.

578. His exceptionibus aliqui annumerant alios quoque casus, in quibus locus non sit reconventio ; primus dicitur in casu, quo extrajudicialiter imploratur Officium Judicis ; quia tali casu non præcedit actio, quam præsupponit reconventio ; 2. quo quis conventus apud Dominum directum, & in causa feudali, reconveniret Actorem in causa non feudali ; nam Domini directi jure feudi quoad jurisdictionem restricti sunt ad causas tantum feudales ; 3. si reconventio fieret in materia, seu causa, in qua Judex conventionis caret omni jurisdictione, ut si coram Iudice Laico Reus conventus in causa profana, reconveniret Actorem in causa merè spiritali ; 4. in momentanea possessione ; gloss. in c. fin. de ord. cognit. §. si Actor reconventus vellet Reum reconvenientem, etiam reconvenire ; propter nimiam actionum cumulationem.

579. Annotandum præterea, in quibusdam Provinciis, quoad materiam reconventionis jure municipali aliter procedi, quam decretum sit jure communi ; nam in certis locis solum admittitur in causis connexis, hoc est, quando causa reconventionis dependet, seu nascitur ex eodem contractu, vel instrumento, seu fundamento, ex quo procedit conventio ; sed hæc sunt juris solum statutarii ; in quo spectandus est rationabilis, & constans usus Tribunalium ; non varius, ut tunc procedat solum, quando servit causæ, pro qua privatis affectibus laborant Iudices ; rejiciatur verò prætextu

frivolo (est alius casus) si contrarietur.

ARTICULUS IV.

Quando proponi debeat reconventio.

580. **D**Uplex est sententia: prima Durandi in Specul. l. 2. p. 1. de Reconvent. §. Sequitur. 3. volentis, eam fieri posse quocumque tempore, etiam post litem contestatam, usque ad conclusionem in causa: altera communior eorum, qui docent, proponi debere statim in exordio litis, & in continenti, ante litis contestationem, vel immediate post illam, & quidem prius, quam ad alia procedatur; ita Zoësius h. t. n. 10. & alii communiter, loquentes de reconventionem propriè, quæ scilicet ambulet pari passu cum conventionem, hoc est, quæ Reus conventus velit causam reconventionis cum causa conventionis simul eodem iudicio terminari, retardatâ conventionis causâ, dum etiam reconventio cognita simul finiatur; ut exponit Vallenſis h. t. §. 3. n. 1. secus enim erit reconventio solum impropiè, quæ scilicet non retardet causam conventionis; quibus positus:

581. Resp. de quæstione proposita agi c. 1. h. t. ubi, cum Plebanus Maturensis, qui Abbatem ejus loci convenit, ab hoc reconventus, ad causam reconventionis Abbati respondere noller, rescriptit Alexander III. Judicibus delegatis: quoniam rationis ordo exigit, ut Plebanus, & Clerici Maturen. Abbati, & fratribus Maturensis Monasterii, de iis, quæ adversus eos proponunt, debeant in vestra presentia respondere, cum sibi ex ipsis coram vobis; à Sede Apostolica delegatis justitiam postulant, exhiberi: Mandamus, quatenus actione Plebani & Clericorum proposita, & responsione facta: monitione præmissa compellatis eosdem memoratis Abbati, & fratribus in continenti, coram vobis, super suis quæstionibus respondere, ut vicissim postmodum rationes partium audientes, concordia, vel iudicio utriusque negotium terminetis.

De hoc etiam in Clement. Sape. 2. de 582
Verb. signific. dicitur: Verum, quia juxta petitionem pronuntiatio sequi debet, pro parte agentis, & etiam Rei: si quid petere voluerit, est ipso litis exordio petitio facienda; & in Novella 96. c. 2. ibi: Sancimus igitur, ut si quis obnoxium se habere arbitretur eum, qui contra ipsum accusationem proposuit, non apud alium Judicem, sed apud eundem statim ab initio hunc accuset, ut idem Judex in utraque controversia sit.

Ex his iuribus habetur, reconventionem (propriè dictam) debere fieri in ipso litis exordio, ut loquitur Clementina Sape; & statim ab initio ut dicitur Novellâ cit. vel saltem statim post litem contestatam, ut colligitur ex dict. c. 1. ibi: mandamus, quatenus actione Plebani, & Clericorum propositâ, & responsione factâ, compellatis eosdem Abbati super quæstionibus suis respondere; quia contestatione litis factâ propriè est initium, & exordium litis. Quod autem iura loquantur de reconventionem propriè dictâ, colligitur ex ipsis eorum verbis, c. 1. ibi: ut vicissim postmodum rationes partium audientes, concordia, vel iudicio utriusque negotium terminetis; & cit. Novell. ibi: ut idem Judex in utraque controversia sit. Ex quibus tandem concluditur, reconventionem propriè dictam, non posse fieri ex intervallo, post litis contestationem; cum hæc assertio contrarietur apertè dictis iuribus, jubentibus eam fieri in exordio, in initio; id, quod non habet facta ex intervallo v. g. post juramentum calumnix, &c. quod etiam colligitur ex hoc, quod titulus de mutuis petitionibus ponatur ante titulum de litis contestatione.

Dices, contrarium haberi ex c. Dispendiosa. 3. §. Reus quoque, de Rescript. ubi ampliat Pontifex statutum Gregorii IX. ut si quis plures actiones contra alium voluerit movere, literas non ad diversos, sed eosdem Judices impetret; secus, cateat commodo literarum, neque processus valeat, & Actor Reo condemnatur in legitimis expensis, Reus quoque eodem durante iudicio, Acto;